

مرقی یاخی ل ووانگی (ئلبـر کامـ) و ... ناودار زیاد

لـم کورتـ نووسینـ دا باسی جـر و شـوازـ کانی یاخیوون ناکـین، بـکو لـژـر شنایی کتـبی (مرقی یاخی) (ئلبـر کامـ) دا تـنها قسـ لـسـر ووانگی (کامـ) دـربارـی مرقی یاخی دـکـین. ئـم کتـبـ مـژووی بـاوبوونـوی دـکـوتـ دواي جـنگی دووـمی جیهانیـو. کتـبـکی قـبارـ گـورـ و گرنگ و قوو و چـوپـ، ناتوانی گلـیی لـ وـرگـانـکی بکـیت، چونکـ کاک (ئازاد بـرزنجی) پاچقـی کردـتـ سـر زمانی کوردی. دوو جاری دی دـستم بـ خوـندنـوی ئـم کتـبـ کردبوو، بـم پـش ئـوی بیخوـنیتـو پـویستـ هـم (کامـ) بناسیت هـم مـعریفـ و پاشخانـکی فیکری و ئـدـبی و مـژوویت هـبـت، هـردوو جارـکـ لـ لاپــکانی سـر تـیدا دـستم لـ هـگرتبوو، دـنیا بووم ئـگـر تـمـن باقی بـت دـگـمـو سـر خوـندنـوی. لـم ژانـدا لـ خوـندنـوی بوومـو. کتـبـکی تاقـتـپـوکـند و ناچار بـ هـوـستـ و بیرکردنـوت دـکات، ئـگـر پـراوـنـ زـرـکانی نـبـت کـ یارمـتیدـر و بـرچاوـوونین بـ خوـندـر ئـوا تـگـیشتن لـی ئاسان نیـ. (کامـ) لـ (مرقی یاخی) دا دـربارـی یاخیوون و شـش و خـکـشتن و نیهیلیم قسـمان بـ دـکات، لـ میانـیـو گوزـر بـ نـو ووداو گـورـ پـیوـندیدارـکان و بیرمـند و نووسـر یاخی و شـگــکان و نموونـ و حـاـتـ ناودار و ناوازـکانی سیاست و ئـدب دـکات، لـگـ سـرنج و تـبینی و هـسـنگانـدندـکانیدا.

(کامـ) بـو کـجیتـیـ دـستپـدکات “من یاخی دـبـم، کـواتـ ئـم هـین.” واتای یاخیوون چیه؟ یاخیووان کـن؟ یاخیوون چـن؟ وـمـی ئـم پرسیارانـ لـ شوـنـکی دیاریکراوی کتـبـکـدا نیـ، بـکو بـ درـژایی و لـ دووتوـی لاپــکانی کتـبـکـدان. لـر دا هـوـدـدین بـ کورتی و تیژتـپـ و وـمـی ئـم پرسیارانـ لـ ووانگی (کامـ) و هـبـگـزین. لـ کاتـکدا ئـوی ئـم ئامارـی پـدکـین بـ بـراورد بـ کتـبـکـ بـ نـخی نـبوونـ و وکـ ئـو یـ هـچمان نـگوتـبـ.

لـ قـمـکـی (کامـ) و ئـوـمان بـرچاودـکـو مرقی یاخی “ئـو مرقـیـ کـ دـتـنـخـر، بـم ئـو تـکردنـویـی بـ مانای ئـو نیـ کـ حاشا لـ هـموو شـتـک دـکات.” دـزانـت کـ بـ و ئـر گووتن مـرجی ژبانی مـقـایـتـی، “ئـو نیهیلیمـی هـایـ مـقـ ژ لـ هـیچ شـتـک نـگرتـ، کـ سـرنجـام بـر و توندوتیژی و شـتـگیری و

تک‌کردن وی ها و ناعقلانیت و فاشیزم و ویرانکاری و پشداوری کویران مل دنت، (مارکیز د ساد) نکووی ل ه موو شتک دکات و، ل شتخانای زیندان گیان د سپرت، (بسپر) و (سانت جست) و (مارا) ل س رانی ششگانی فتنسین (۱۷۸۹)، کچی حکومتی تیرر داد مزرینن، است و چپ ب یاری ملپ اندن و ل مقصودان د ردکن، دواچار (مارا) تیرر دکرت و (بسپر) و (سانت جست) ل ژر سب ری برگریکردن ل بهاکانی ششدا ک خیان بانگ شکر و داک کیکاری بوون ملیان د پندر و ل مقصود د درین، ششی بلش فیهی وسیا (۱۹۱۷) سر ل تاک و تیپ و د ردنت، (هیتلر) پی وای س روشی ل یزدان و و رگرتوو و زگارگری جیهان، کچی نازیزم به ره مدنت، پز تیغیزم عقلانیت تی ئستراکت و تکنولژیا نامرگرایی و سرمایه داری تنها قازانجوازی و،،، تاد.

گوانکاری س رسو هینررک لرو د ستپ دکات ک "مرقی یاخی پی باشرت به سرب رزی بمرت، نک به ملکه چی بژیت"، بی ئاغا و سروار قبو ناکات و خی د بت ئاغا و سرواری خی. هرچند ئو یاخیبونی میتافیزیکی تدکات و، بام نکووی ل نامانج کانی مرث و گیتی - ت و اوئی ئا ف رید کراو کان - ناکات "دژ به خی و دژ به گیتی انا و ست و، چونک "مرقی یاخی ل ز ل خی د گرت، به لای ئ و و ل ز ل خ گرتن د بت چاک ی باا". کوات مرقی یاخی نکووی ناکات و د سب رداریش نابت، بکو قیت د بت و ئا نگاری دکات. سرباری تراژیدیا و کارسات ی ل دوا ی ک کانی ژیان و، ئازار وجودیی کان و ئوم دترین د خ کان و، خ مناکترین سات کان پیف نمر کای (ئدیپس) دوو پات دکات و، ئاخر (ئدیپس) تناننت "کاتک کویر و ب نواش د بت دت: ه موو شتک باش".

ئدی سبارت به مردن ک همیش و هر دم ه ش ی ل س ر مرث؟ مرقی یاخی ل ئاست مرگ چ دکات؟ چن مام و ی ل ت کدا دکات؟ (ئلبر کام) سبارت به مرگ ک به مرجی ژیان دانت، به "با یخ پندانی" و وامی د دات و، پی وای "مسیح هاتوو تا کو دوو ک شای بنده تیی ژیان چار سربکات، ئوانیش: خراپ یا خود ش انگیزی ل گ گ م رگدا". کوات ئم دوو ک ش ی به ه مان شو ک شای کسانی یاخیبوشن.

بم پی بت مرقی یاخی ک سکی ئیماندار، بام ئایا وای؟ مرقی یاخی ئیماندار؟ ل وانگی (کام) و مرقی یاخی مرج نیی ئیماندار بت، ئیمان به و پی یی "قبو کردنی غیب و خراپ و قایل بوون به ناع دالتی" به ی ئاکاری مرقی یاخی نیی، هرچند

مرقی یاخی ئیگەر بوا ب هیج شتیک نکات، تانانت ژیان و گاردوونیش، بام لزل خای و ژیان و گاردوون دگریت و ب تامزرایی و جش و ئویندو دژیت. هرروک چن ئم هست لای (ئیفان کارامازق) کاراکتری ممانی (برایانی کارامازق) (فیدر دسٹیفسکی) دبینین. هرروک چن (نیتچ) ووی دمی دکات مرق و دسٹیت: ئم جیهان تاق حقیقتک دک دبیت بوا فایت بی و تیایدا بژیت و بر سرفرازی بگات. هرروک چن (دیمکلیس) لژر تیغی شمشیرکشد ل هرموو کاتیک باشر سمای کردوو. کوات مللاند دژ بر مرگ بر واتای داواکردنی مانای بر ژیان، بای “مرقی یاخی داوای ژیان نکات، بکو داوای هریکانی ژیان دکات”.

ئایا ئمی مرقی یاخی دیکات بر و شش ئاست و رناگریت؟ یاخیوون ل ودا ل شش جیاد بتوو ک شش دایوت هرموو شتیک ابماست. شش بر دروشمی “هرموو شتیک یان هیج شتیک” دسٹیدکات. ئمش واکات ششکان توندوتیز و مرقکوژ بن و هرندیکیشیان شاکوژ و خوداکوژ بن، وکو ششی فففسی (۱۷۸۹) و ششی بلشفی ووسیا (۱۹۱۷). هر بر ی شش و سیل یکی پویست، بام نامانجکی پویست نی. کوات و وای هرند دژرئ نجامکانی، بام ئم ششان سرتای قناغکی مژووی تازن چونک هر وای دامایینی پیرزیدکانیاند ل بر مژووی هزاران سایی پشخیان. کاتیکیش دکات بر نیوی دوو می سدای بیستم (کام) وا پشبینی دکات ک “تاگرایایی جی باو بگریتوو، عقق جی ئینجیل، سیاست جی ئابین و کسا، زوی جی ئاسمان، کار جی نوژ، دبختی جی دزخ و، مر فیش جی مسیح”.

بام ئم بر واتای شبینی و ئومدی نایت، بکو بر واتای دت ئم دونیای دزخ و مرق پویست دژی ئم دزخ بجنگت. لبروو بایخ و ئفسوونی هونر دزدکوت وک و سیل و کرسٹ و ففمکی باای ووبووونوو و جنگان. بو پییای داهنان تپکی هونر، هونر ک ل داهنانا بر رجست دبیت جیهان تددکاتوو ل بر ئو کموکورتییانی تیدایتی. ل کاتیکدا و وای گووت ب ناوبانگکی (نیتچ) ک دسٹیت “هیج هونرک ناتوانت تجمولی واقع بکات”، بام هیج هونرمدیکیش نی بتوانت داکوت (واقع) پشتگو بخت، ئم ل ممان و شیعر و شان و پیکرتاشیی و هرموو لکانی دیکای هونردا بدیدکرت. ئمش ئوو پشتاست دکاتوو ک ندی (فزیت) ل واقع جیانا بتوو، وک چن لگگ داکوتیش یکانگیر نابت. کوات ئوو هونرمدی ل توانیدای ب هاکانی ندی (فزیت) ل

با‌ا‌ترین ف‌می خ‌یدا نمایش بکات، چونک‌ “هون‌رم‌ند ب‌گو‌ری
ه‌زی خ‌ی ج‌هان د‌خو‌ق‌ن‌ت‌و‌”. ک‌وات‌ ئ‌و‌ی ش‌ش‌کان
ن‌یا‌توانیو‌ ب‌ره‌می‌ن‌ن هون‌ر و جوانیی‌، ب‌ی‌ ه‌موو چالاک‌ی و
کرد‌ و ه‌و‌ست‌ک‌، ت‌نان‌ت ش‌ش‌کانیش پ‌ویستیان ب‌ هون‌ر و
جوانی ه‌ی‌، چونک‌ مر‌قی یاخی ت‌نها ی‌ک س‌ای ه‌ی‌، ئ‌ویش
“س‌ای جوانیی‌”.